

NOVÝ ORIENT ABSTRAKTY

ODBORNÝ
ČASOPIS
ORIENTÁLNÍHO
ÚSTAVU AV ČR
ROČNÍK 76/2021

3

CENA 110 Kč

NOVÉ POHLEDY NA JAPONSKOU IMPERIÁLNÍ MINULOST

**Jak se šlo do války v éře Taišó: Japonská sibiřská intervence z let 1918–1922 očima
řadových vojáků**

NADINE WILLIAMS

Japonská sibiřská intervence byla strategickým a politickým neúspěchem, který znamenal kritický moment mezi rusko-japonskou válkou a válkou v Tichomoří. Zatímco historici se zaměřují na vojenské a diplomatické aspekty, málo se ví o individuálních zkušenostech vojáků v této chaotické „zapomenuté válce“, kteří čelili nesnesitelným sibiřským mrazům, násilným střetům s civilisty a nemožné logistice. Tento článek vychází z vybraných písemných zpráv a zejména z jedinečného obrazového záznamu z pera vesnického brance, a to za účelem zdůraznění a „vizualizace“ perspektivy obyčejných japonských vojáků vyslaných v letech 1918–1922 na Sibiř. Zohledňuje měnící se kulturní a společensko-politické klima v období Taišó a ukazuje, jak větší možnosti intelektuálního a osobního rozvoje doma formovaly zážitky vojáků z vojenského života a nasazení v zahraničí. Z pohledu vyšších důstojníků, zejména z Japonské císařské armády, nabízela okupace Sibiře možnost rozšířit sféru vlivu na sever do východní Asie a dále demonstrovat svou sílu a efektivitu. Pro řadové rekruty však konflikt zůstával do značné míry nesrozumitelný, zatímco náhlé výbuchy brutality na všech stranách a nejistá loajalita v zóně bezpráví ještě umocňovaly jejich pocit dezorientace. Osobní výpovědi vojáků nakonec odhalují jak spoluúčast, tak zpochybnování této nejasně definované fáze japonského imperiálního projektu.

Psaní o kultuře Mandžukua – časopis Geibun, 1942–1943

NOBUKO TOYOSAWA

Článek si klade za cíl představit jógu jako nástroj, který k dosažení svých cílů využívají političtí reprezentanti soudobého indického nacionalismu. V první části je stručně nastíněn historický vývoj jógy, a to od jejích počátků až po moderní dobu, kdy se stala populárním typem fyzického cvičení po celém světě. Výklad upozorňuje na zásadní proměny jógy během jejích jednotlivých vývojových etap i na skutečnost, že současná globalizovaná jóga má s původní jógovou tradicí v Indii společného jen velmi málo, protože své aktuální podoby nabyla až v průběhu 20. století, a to pod vlivem západního obratu k pěstování kultu těla a zdravému životnímu stylu. Druhá část článku popisuje události, jež na popud indického premiéra Naréndry Módího vedly k ustavení Mezinárodního dne jógy v roce 2014, představuje způsob slavení tohoto svátku v Indii a také analyzuje důvody, kvůli nimž současná indická vláda jógu podporuje do takové míry, že z ní vybuodovala státní kult. Článek nabízí vhled do jednoho z aktuálních a značně kontroverzních témat politického i kulturního dění v soudobé Indii.

Ne pouhé dítě – zranitelnost a spoluvina japonských dívek v Čósen zachycená v jejich vzpomínkách

KYRIE VERMETTE

V koloniálních mocenských systémech neexistuje nic jako „pouhé dítě“, a proto je důležité uvědomit si komplikovaný vztah mezi dětstvím a japonskou kolonizací Koreje. Tento článek zkoumá pomocí osobních memoárů souvislosti mezi zranitelností a spoluvinou, jak je zažily dvě japonské osadnice, jež se obě narodily a vyrůstaly v japonské kolonii Čósen v letech 1925–1945. Prostřednictvím analýzy fyzických a emocionálních zkušeností, které jako děti ženského pohlaví v kolonii řízené dospělými muži prožívaly, je zřejmé, že tyto japonské dívky neměly možnost ovlivňovat svá životní rozhodnutí ani si příliš uvědomovat koloniální mocenské struktury a své vlastní postavení osadnic. Jejich citové pouto k Čósenu coby rodnému městu v nich vytvářelo pocit sounáležitosti s osadníky, avšak zároveň napomáhalo normalizování kolonizace.

Chápání prostorových časů v češtině a v japonštině

PETRA KANASUGI, VOJTĚCH KOCOUREK

Japonština je aglutinační jazyk, gramatické funkce často vyjadřuje kumulováním typicky nesklonných synsémantických morfémů. Ty však netvoří jasně definovanou uzavřenou třídu, procesem skládání jsou buď na základě jazykového kontaktu, nebo na základě komunikačních potřeb vytvářeny prostředky nové, jejich nejvýznamnější skupinou jsou takzvané složené partikule. Právě tyto prostředky, jejich definice, formální složení, stejně jako to, jakým způsobem reflektují obecné vlastnosti japonštiny, je předmětem tohoto článku.